

Η ΚΟΥΚΛΑ

Ο Σοφός ἀντιλόγησε :

ἔκαμε τὴν ἀπολογία τῆς κατάκλειστης κάμαρας, τῆς σκόνης καὶ τῆς μπαλαμομένης γλαύκας ποῦ ἦταν στ' ἀπάνω μέρος τοῦ μεγάλου τραπεζιοῦ, ποῦ εἶχε γιὰ γραφεῖο του.

Ὁ Ζωγράφος προσπαθοῦσε νὰ πνίξη μέσα του, κάτι γέλοια.

Ἀκολούθησε μικρὴ σιωπὴ. — Ἕνα διάλλειμα, γεμάτο ἀπειλή, καθὼς οἱ στιγμὲς τῆς φριχτῆς γαλήνης ποῦ μεσολαβεῖ στὰ διαλλείματα τῆς καταγίδας. Ὁ παλμὸς τοῦ Σοφοῦ χτυποῦσε μὲ τὸ ρυθμὸ τῆς θάλασσας, ποῦ προσπαθεῖ νὰ ταμπουρωθῇ στὰ βράχια γιὰ νὰ ὑποστῇ τὸ νέο χτύπημα τῆς καταγίδας.

Εἴξερε πολὺ καλὰ πῶς ὁ φίλος του δὲν τοῦ παραχωροῦσε ποτὲ τὴ νίκη σὲ συζήτησι μὲ θέμα τὴ Ζωή.

Ἡ κερά-Στυλιανὴ καθότανε ἀπ' ὄξω. Τὴν ἔβλεπε ὁ Ζωγράφος ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς συζήτησις, ποῦ καθότανε πίσω ἀπὸ τὴ μισάνοιχτη πόρτα, προσπαθώντας νὰ ξεμπλέξῃ μιὰ ντοῦφα μαῦρες κλωστὲς καὶ νὰ τὶς τυλίξῃ σ' ἓνα κουβάρι.

Ἐβράδυναξε ὀλοένα, κ' οἱ ἴσκιοι ξεκολλοῦσαν ἀπὸ τὶς γωνιὲς τῶ ραφιοῦ μὲ τὰ πολλὰ βιβλία, κ' ἀπλώναν στὴν κατάκλειστη κάμαρα.

Ἡ κερά-Στυλιανὴ ἐτελείωσε τὶς κλωστὲς τῆς, καὶ μπῆκε μὲ τὸ μαῦρο κουβάρι στὸ χέρι.

Ὁ Ζωγράφος ἐσηκώθη νὰ φύγῃ.

Φαίνεται πῶς τὰ εἰρωνικὰ γέλοια ποῦ πνίγονται μέσα μας, κάποτε σαπίζουν καὶ γίνονται ἀηδία.

Αἰσθάνονταν ἀηδία, καὶ δὲ θέλησε νὰ ἐξακουλουθῆσῃ τὴ συζήτησι. Ἐπειτα, κ' ἡ ἀπαίσια γρηῃά, μὲ τὸ μαῦρο κουβάρι στὸ χέρι, τοῦ ἔκαμ' ἐντύπωσι μιᾶς μάλιστα, ποῦ ἦρθε μὲ σκοπὸ νὰ τονε τυλίξῃ, καὶ νὰ τὸν κἀνῃ ἓνα, μὲ τοὺς ἴσκιους τοῦ πληχτικοῦ γραφείου!

— Μὲ συμπαθᾶς ... ἀφέντη ... εἶπε ἡ γρηῃά, νὰ πῶ κι' ἐγὼ ἓνα λόγο στὸν Κύριο ἀπὸ δῶ ...

— Ἄστονα παραμάννα, ... εἶπε ὁ Σοφός, χωρατεύει ... Μᾶς ἀγαπᾶ, μὰ τ' ἀρέσει νὰ περᾶξῃ.

Ὁ Ζωγράφος ξανά ἔρθε στὴ συνηθισμένη του ψυχικὴ διάθεσι.

— Ἄ! ... θὰ ἔνε νόστιμο! ... Μίλα κερά-Στυλιανή! ... βιάζουμαι κι' ὅλας νὰ φύγω ... μὰ εἶμαι περίεργος νὰ δῶ τί θὰ πῆς! ...

— Σᾶ θὰ συζητᾶτε ... ἄλλη φορὰ, τόνομά μου νὰ μὴ τὸ πιάνετε στὰ χεῖλιά σας ... Τί μὲ καταφρονᾶς; ... Ἡ Στυλιανὴ δὲν εἶνε καμμιὰ ἀπὸ κείνες ποῦ ξέρεις ... Κι' ἂν εἶμαι ἀσημογυναίκα, κι' ἂν εἶμαι μισερή ... ἔχω κι' ἐγὼ τὴ χάρι τῆς νοικοκυροσύνης ... ἔχω κι' ἐγὼ τὴ ...

— Κρίμας ... κρίμας! Βιάζουμαι νὰ φύγω ... ἀντίκοψε ὁ Ζω-

γράφος γελώντας, κ' εἶνε πολὺ ἐνδιαφέρο γιατί φαίνεται πῶς θ' ἀκούσουμε τώρα τὴν ἀπολογία τῆς κερά-Στυλιανῆς!... Καὶ μὲ τὸ δίκρὸ της!... Μιὰν ἄλλη φορά... ἔ;... Ἔπειτα, μένει ν' ἀπολογηθῆ κ' ἡ κάρα...! Ναί,... αὐτὸ τὸ σιχαμερὸ κόκκαλο...

Ἔσκυψε πάνω ἀπὸ μιὰ κάρα κίτρινη, ξεδοντιέρα—ἡ παθητικότερη κατάντια τῆς νεκροκεφαλῆς—ποῦ πλαίι στὴ μπαλσαμομένη γλαύκα, ἐσυμπλήρωσε τὰ σύμβολα καὶ τὴ διακόσμησι τοῦ γραφείου ἐνὸς «θλιβεροῦ σοφοῦ» καὶ μὲ χειρονομία, σὰ νὰ χτυποῦσε στὸ κρανίον μὲ τὸν κόντυλο τοῦ δαχτύλου του :

— Ἔ, μικρὸ κολοκυθάκι;!... Δὲν ἔχεις νὰ πῆς καὶ πολλὰ πράγματα... Ἔ;!... Ἀπολογήσου ντὲ καὶ σὺ!... Τί;!... Τί;!... «Νὰ μὴ σὲ καταφρονῶ» λές;!... Γιατί;! «Δὲν εἶσαι καὶ σὺ σὰν ὅλα τὰ κόκκαλα;!... Πῶς;! Ἐπιμένεις στὸ ὅτι τὸ πνεῦμα ἐνὸς ἀνθρώπου χωροῦσε ὅλο... ὅλο... μέσα σου;!... Δὲν τὸ πιστεύω... δὲν τὸ πιστεύω!... Κρίμα... βιάζουμαι πολὺ... καὶ τοῦτο σηκώνει συζήτησι... Καλὴ νύχτα!... μιὰν ἄλλη φορά τὰ λέμε... τώρα σ' ἀφίνω μὲ τὸ φίλον ποῦ σοῦ εἶνε πιστός... ποῦ κρατεῖ πάντα κλειστὸ τὸ μόνο παρὰθυρον τοῦ σπιτιοῦ, ποῦ βλέπει στὸν ἥλιον καὶ στὴ ζωὴ γιὰ ν' ἀναγκάζῃ τὰ μάτια του νὰ πέφτουν στὴ «στιλπνὴ καμπυλότητά σου»...

Καὶ γυρνώντας σὲ φίλον του, τὸν ἄγκιξε μὲ τὰ δύο του δάχτυλα στὰ ματογυῶλια :

— Καληνύχτα Σοφέ μου!... σ' ἀφίνω νὰ χαμουρηθῆς ἐλεύθερα πάνω ἀπὸ τὰ κίτρινα αὐτὰ χειρόγραφα τῆς ἀπορίας σου.

Βγέροντας ἀπὸ τὸ γραφεῖο, ἄπλωσε ν' ἀγκαλιάσῃ τὴν κερά-Στυλιανὴν ποῦ τότε κύτταζε σὰν ἐνσαρκωμένος θυμός.

— Καληνύχτα γλυκειά μου παραμάνη! ποῦ εἶσαι γιὰ τὸ φίλτατό μου, ὅτι εἶνε γιὰ μένα ἡ μαρμαρένια Ἀφροδίτη ποῦ ἔχω στὸ ἐργαστήρι μου... καὶ σοῦ ἀφιερώνει τὴ λίγη ἐχτίμησι καὶ συμπάθεια ποῦ* ἔχει γιὰ τοὺς ἀνθρώπους.

— Κάτω τὰ χέρια...! Πάψε ἀντίχρηστο...

Ὁ Σοφὸς ἔσκυψε πάνω σὲ μιὰ στίβα κίτρινασμένα χειρόγραφα, ποῦ ἦταν τὸ πρῶτον μέρος τοῦ βιβλίου του «Ἀπορίες» ποῦ ἐξογκώνονταν ὀλοένα, χωρὶς νὰ κατορθώσῃ νὰ γράψῃ σελίδα, στὸ δεύτερον μέρος «Λύσεις ἀποριῶν» ποῦ τ' ἄρχισε μαζί, ἐλπίζοντας πῶς θὰ τελείωναν «σχεδὸν» σύγχρονα.

Ἦταν ἕνας ἀπὸ τοὺς θλιβεροὺς ἀνθρώπους, ποῦ κλειόντας μάτια, αὐτιά καὶ ψυχὴ πρὸς τὸν ἥλιον καὶ τὴ Χαρὰ τῆς Ζωῆς, καταγίνονται στὴν Φιλοσοφίαν καὶ στὴν Ἡθική. Ἡ ἀντίληψι ποῦ εἶχε γιὰ τὴν Ζωὴν, ἦταν παρόμοια, μὲ τὴν ἀντίληψι ποῦ ἔχει γιὰ τὸ θαῦμασσι δάσος, ἕνας ποῦ — ποιὸς ξέρει ἀπὸ ποιὰν ἀνάγκη — τὸ πέρασε βιαστικός, χωρὶς νὰ σταματήσῃ ν' ἀκούσῃ τὸ τραγοῦδι τ' ἀηδονιοῦ, καὶ νὰ πῆ ἀπὸ τίς δροσερὲς πηγές. Καὶ καθὼς ὁ βιαστικὸς στρατοκόπος, ἀργότερα, μπροστὰ σὲ μιὰ λιθογραφίαν τῆς πεντάρας, ἢ μπροστὰ σ' ἕνα δάσος ἐξοχοῦ ζωγράφου, δὲ θυμᾶται τίποτ' ἄλλο ἀπὸ τὴν

κούρασι ποῦ εἶχε στοῦ τέλος τῆς ὁδοιπορίας του, ἔτσι λέγω, καὶ τοῦτος, σκυμμένος ἀπάνω στὰ βιβλία, συκοφαντοῦσε τὴ ζωὴ.

Ἡ κερά-Στυλιανή, ἦταν μιὰ παλῆ ἀπὸ μικρῆ εἶχε προσκολληθῆ στὴ μάννα του, μὲ τὴν πίστι ποῦ ἔχουν τὰ ψωρό-σκυλα στὶς πονόφυγες νοικοκυρές, κ' ἔμενε μὲ τὸν νέο Σοφὸ ὅταν ἡ κυρία τῆς ἐπῆγε νὰ ζήσει στὴν ἐπαρχία κοντὰ στὴν τελευταία κόρη ποῦ πάντρεψε.

Ἦταν φοβερὰ ἄσκημη.

Κοντὴ, χοντρή, πλακομῦτα καὶ μισερὴ οἶν ὄσφρησι — τῆς ἔλειπε ὀλότελα ἢ αἰσθησι τῆς ὄσφρησις. — Ἡ κατάπτωσί της περνοῦσε κάθε ὄριο ἀνθρώπινης δυστυχίας... Ἔφτανε (ἔτσι τὸ αἰσθάνουμαι) ἔφτανε στὴν κατάπτωσι τῶν ἱερῶν... περνοῦσε καὶ τὰ ὄρια τῆς δυστυχίας ἐνὸς θεοῦ, κ' ὀρμουῦσε στοῦ κέντρον τῆς ἀνθρώπινης ἀναίδειας.

Ἀφοῦ εἶχε τὴ συναίσθησι τῆς ἀσκήμιας της καὶ μάλιστα σὲ βαθμὸ ποῦ νὰ μὴ ἐννοῆ νὰ βγῆ ἀπὸ τὸ σπῆτι, σὲ κάθε περίστασι σήκωνε τὸ κεφάλι :

— Δὲν εἶμαι κ' ἐγὼ γυναῖκα ; δὲν εἶμαι κ' ἐγὼ ἄνθρωπος ; !

Θυμοῦνται ὅλοι στοῦ σπῆτι, πὼς μιὰ φορὰ, τὰ κορίτσια εἶδαν πὼς τοὺς πείραζε τὴν τουαλέττα τους ! Μεσόκοιτη, σχεδὸν τότες, μεταχειρίζονταν τὰ ψυμῖθια τῶν κυράδω της. Κι' ὅταν τῆς ἔκαμαν παρατήρησι :

— Ἔ... τί ; ! Δὲν εἶμαι κ' ἐγὼ κοπέλλα !

Μὰ πρὸ πάντων ἡ τρομερὴ τῆς ἀναίδεια, ξέσπαζε, ὅταν τύχαινε καμμιά φορὰ, εἶτε γιὰ συμπόνια εἶτε γιὰ πείραγμα νὰ γίνη λόγος γιὰ τὴ μισεράδα της.

— Ἔ... ; !... Τί κ' ἂν δὲν ἀκούω μυρουδιά... ; ! Τὰ χέρια καὶ τὰ ματάκια μου νὰ ἴναι καλά...

Ὁ Ζωγράφος (παιδικὸς φίλος τοῦ Σοφοῦ) ἀκούοντάς τὴν μιὰ μέρα νὰ φέρονε ἔτσι ἀγανάκτησε.

— Πετᾶτε τηγὰ ὄξω !... Τί τὴ θέλετε ὄω μέσα, ποῦ ξευτέλισε καὶ τίς πέντ' αἰσθήσεις ! ; Γιατί, καταφρονῶντας τὴν εὐγενικὴν αἰσθησι τῆς ὄσφρησις, ... παρακαλῶντας γιὰ τὰ χέρια καὶ τὰ μάτια της, δὲν τὰ χρειάζεται, βέβαια, παρὰ γιὰ νὰ κρατᾶ τὸ πηροῦνι νὰ τρώγη, καὶ νὰ βλέπη ὅσο ποῦ νὰ μὴ χτυπᾶ στὰ ντουβάρια... !

Πάντα ὁ Ζωγράφος — καὶ πρὸ πάντων στὴ συζήτησι ποῦ εἶχανε ἀπὸ ἄνωρις — ἔλεγε πὼς ἡ ἀντίληψι ποῦ εἶχε ὁ Σοφὸς γιὰ τὴ ζωὴ, ἦτανε κατὰ μέγα μέρος, ἐπίδρασι τῆς κερά-Στυλιανῆς.

.

Μπήκε ἡ κερά-Στυλιανὴ μὲ τὴ λάμπα. Κρατοῦσε κ' ἓνα δέμα — κάτι σὰν ἓνα καντιλέρι, σὰν ἓν' ἀγαματάκι... τυλιγμένο στοῦ χαρτί.

— Τό 'φερ' ἓνα παιδί... τό 'στειλ' ἓνος Κύριος...

Τὸ ξετύλιξε.

Ὁ Σοφὸς ἄρχισε νὰ γελά !

Ἦτανε μιὰ κούκλα ! !

Ἡ μισερὴ ξίνισε τὰ μούτρα.

— Κοροϊδία...! τὴν ἔστειλε τ' ἀντίχρηστο γιὰ κοροϊδία.

Κι' ἄρπαξε νὰ τήνε πετάξῃ στοὺς καλάθι τῶν ἀχρήστων.

Ἡ Σοφὸς τὴν ἐμπόδισε, γελώντας πάντα.

— Ἄφησε... Βάρθηνα δώ...

Ἡ κερά-Στυλιανὴ τὴν ἄφησε μορφάζοντας ἀηδία.

— Παληανθρώπιές... Προστυχιές...

— Κοροϊδία!

Ἡ κοροϊδία ἦτανε φανερὴ. Ὁ Σοφὸς συλλογίζεται: «Νὰ τοῦ τὴν ἐπιστρέψω μὲ ἓνα ὑβριστικὸ γράμμα σὰν τοῦ πρέπει...; Νὰ τήνε πετάξω περιφρονώντας τον...; Εἶνε ἀντικείμενον ἀξίας... τ' ὀλιγώτερο τριάντα δρακμῶν... Θὰ μπλεχθῶ περισσότερο στοὺς πείραγμα του... ὦ! δὲ ξεμπλέκει κανεὶς ἀπὸ τὰ πειράγματα ἔτσι εὐκολα... πρὸ πάντων ἐγώ...! κάθε φορὰ ποῦ θὰ μοῦ καταφέρουν μιὰ φάρσα, θὰ πάθω καὶ μιὰ γκάφα ποῦ γι' αὐτὴν εὐθύνουμαι μόνον ἐγώ!...»

Σκέφθηκε ἀκόμα, καὶ βροῆκε πῶς θὰ ἔταν καλύτερα, νὰ τήνε τοποθετήσῃ στοὺς γραφεῖο του, καὶ σὰ θὰ ἐρχότανε ὁ «φαῦλος» φίλος του, νὰ τοῦ πῇ: «Εὐχαριστῶ... εἶνε πολὺ κοιμηθῆ!» Κι' ἄφησε κάτι πλατειὰ γέλοια.

Τὴν ἔστησε στὴ γωνιὰ τοῦ γραφείου του, ἄνω οὐ μὴ στίβα βιβλία μεταξὺ τῆς μπαλσαμομένης γλαύκας καὶ τῆς νεκροκεφαλῆς.

Ἦτανε μιὰ κούκλα τῆς μόδας... Μιὰ γυναίκα! Ἡ τέλεια μικρογραφία μιᾶς κοιμηθῆς γυναίκας... Ἐν' ἀληθινὸ σκάνταλο.

Γυαλί, πορσελάνα ἴσως χρωματιστὴ, ντυμένη σὲ τέλειο φόρεμα χοροῦ, μεταξωτό, μὲ ποδόγυρο, ποῦ ἄφινε, μεταξὺ μιᾶς νταντέλλας καὶ ἐνὸς μαύρου σκαρπινιοῦ, τὴν ὑποψία μιᾶς τορευτῆς γάμπας, καὶ τραχηλιὰ πολὺ ἀνοχτή, ποῦ κάτω ἀπὸ μιὰ λεπτὴ μουσελίνα, ἀγρυπνοῦσαν οἱ καιμπυλότητες ἐνοῦ πλατιοῦ στήθους.

Ἡ μισερὴ, ἔγειρε στοὺς ντιβάνι ἀντίχρηστο μορφάζοντας οἶχτο.

Ἡ Σοφὸς ἔσκυψε στὴ δουλειὰ του μουρμουρίζοντας.

— Αἶσχος!... αἶσχος καὶ ἀηδία...

Γιὰ πολλὴν ὥρα προσπαθοῦσε νὰ βυθιστῇ στὴ δουλειὰ του μὰ ἡ σκέψις του γλυστοῦσε ἀπάνω στοὺς θέματα του καὶ καρφώνονταν στοὺς κοιμητοῦς τεχνήματα!

Ἐσῆκωσε τὰ μάτια.

Ἡ γυαλένια κούκλα ὑψώνονταν ἀγνάντια του σὲ μιὰ στάσι σπαρταριστῆς ζωῆς.

Τὰ στήθια ξεπετοῦσαν ὀμπρός, οἱ γόφοι πίσω, καὶ τὸ κεφάλι μὲ τὰ μάτια μισόκλειστα ποῦ ἔλαμπε μέσα τους ἡ γυναικεῖα φιλοφροσύνη, ἔγειρε λίγο δεξιά.

Τὸ γυαλένιο στήθος — ποῦ ἀγρυπνοῦσε κάτω ἀπὸ τὴ λεπτὴ μουσελίνα — τοῦ ἔφερε στοὺς νοῦς κάτι ἄλλα στήθια ποῦ εἶχε ἴδῃ.

Τὸ πρῶτ' οὐδὲ κάτι τοιχοκολλημένες οὐκλάμες κονσέρβου, εἶδε τὴν εἰκόνα τῆς τραγουδίστριας, καὶ ἀναρωτήθη, ἂν ἦταν δυνατὸ, ἀπὸ τὸν ὄγκο ἐκεῖνο νὰ βγῇ φωνὴ ἀηδονιοῦ.

Μιὰ φορὰ, εἶδε τὰ κρεμαστὰ στήθια μιᾶς φτωχονοικοκυρᾶς ποῦ βύζανε ἐν ἀγοράκι παχὺ παχὺ σὰ δαμαλάκι.

Μιὰν ἄλλη φορὰ, σὲ πολὺ μακρινὴν ἐποχὴ, ἀνέβη στοὺς γρα-

φείο του μιὰ νέα κυβερνάντα, — χωρίς νὰ καταλάβῃ μὲ ποιὸ θάρρος! — καὶ τοῦ ζήτησε νὰ τῆς δανείσῃ κάνα ρωμάντισο ἢ ὅτι ἄλλο ... καὶ τὴν ἔδωξε. Θυμᾶται πῶς εἶδε τὰ στήθη τῆς νὰ πετοῦν κάτω ἀπὸ τὸ στενὸ κορσάζ, σὰ δύο γρόνθοι.

Μά... γιατί σκέφτομαι αὐτά;! Εἶπε, κ' ἔσκυψε στὰ χαρτιά του.

Κατώρθωσε νὰ γράψῃ μιὰ δυὸ σελίδες, καὶ τοῦ χρειάζονταν τώρα μερικά παραδείγματα. Φαίνεται πῶς ἔγραφε γιὰ τίς περιστάσεις ποῦ ἓνα μικρὸ πρᾶγμα ἢ ἓν ἀσήμαντο «γεγονὸς» βοηθοῦν μεγάλας παρατηρήσεις κ' ἔρχονται ὡς μεγάλα ἐπιχειρήματα.

Ἐγραφε: «τὸ αὐτὸν τοῦ Κολόμβου π. χ. τὸ μῆλον τοῦ Νεῦτωνος, ἢ κίνησις τῆς κανδύλας τοῦ Γαλιλαίου... ἢ γυαλένια κούκλα...»

— Ἄ! στὴν ὀργή... αὐτὸ δὰ μᾶς ἔλειπε τώρα!

Κ' ἐκύτταξε αὐστηρὰ τὴ κονκλίτσα. Τὸ γυαλένιο κορμὶ ἔγερε μὲ παθιὰρα ὀρμή, καὶ τὰ μισόκλειστα μάτια, ἐλάγκειαν ἐρωτιάρικα.

— Κερά-Στυλιανή! Κερά-Στυλιανή... πέταξε αὐτὸ τὸ παληόπραμμα ἔξω...!

Ἡ Στυλιανὴ ἐσηκώθη μαχμουρλίδισσα:

— Τί; ... θὰ φάμε; ... εἶνε νωρὶς ἀκόμα...

— Νάί... εἶνε νωρὶς γιὰ νὰ φάμε... Θέλω νὰ σοῦ πῶ... Μὰ τί.. νυστάζεις;

— Δὲ ξέρεις τὸ συνήθειό μου...

— Μᾶς ξευτέλισε, πάλι ἀπόψε ὁ Ζωγράφος, ἔ; ...

Ἡ γορὰ ἔχασμουρήθη.

— Τί λές, κερά-Στυλιανή, τοῦ λόγου σου...; Ἄραγες νὰ ἔχη κάποιο δίκιο;... Θέλω νὰ πῶ... Νά, αὐτὸ ποῦ λέει... πῶς τάχα ἀέρα κοπανίζω!; ...

— Ἄ... ξέρω κ' ἐγώ...! εἶπε ἡ μυσερὴ κλείνοντας τὰ μάτια... μπορεῖς νὰ βρῆς τὸν τόπο ποῦ δὲν ἔχει ἔξουσία ὁ χάρος, καὶ ἡ γῆς δὲν τρώει τοὺς ἀνθρώπους...;

Ἢ Σοφὸς τὴν ἀπαράτησε μὲ φρίκη.

— Θεέ μου, τί ζῶον ποῦ εἶνε αὐτὴ ἡ γυναῖκα!... Μὰ κ' ἐγώ, γιατί συλλογίζουμαι ἀπάνω σ' αὐτὸ τὸ πραγματάκι;

Ἐσβυσε τὴν τελευταία φράσι, ἔβαλε μιὰ τελεία, κ' ἐπροσπάθησε νὰ γράψῃ νέαν παράγραφο.

Μάταια.

Ἐγελοῦσε τώρα «παιδαριωδῶς» καθὼς θὰ ὄριζε ὁ ἴδιος.

— Τὶ περιέργο!

Εἶχε ξυπνήσει μέσα του μιὰ παιδικὴ του περιέργεια γιὰ τὴ Γυναῖκα ποῦ ἔμεινε ἀνεκλήρωτη...

— Τὶ πειρασμός!!

Δὲ μποροῦσε ν' ἀντισταθῇ! Νόμιζε πῶς ἡ κονκλίτσα, μποροῦσε νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴ περιέργειά του, κ' ἄπλωσε τὸ χέρι... ἐκοκίνησε ὡς τ' αὐτιά.

— Μὰ εἶνε σωστό;

Ἐγύρισε νὰ ἴδῃ ἂν ἀποκοιμήθη ἡ γορὰ.

— Κοιμᾶται!... Περασμέ!... καὶ μὲ μιὰ γρήγορη χειρονομία, πῆρε τὴν κονκλίτσα καὶ τῆς ἀνασήκωσε τὸ φουστάνι!

Ξέσπασε σὲ κᾶτι γέλοια !... «βλακώθηκα» καθὼς θὰ χαραχτήριζε ὁ Ζωγράφος.

Ἡ κούκλα κάτω ἀπὸ τὸ μεταξωτὸ φουστάνι δὲν ἦταν παρὰ ἓνα κομμάτι ἀκατέργαστο γυαλί... ψυχρὸ, ποῦ ἡ βάνανση μάζα του ἀντιδρούσε στὴ πίεσι τῶ δαχτύλων του.

Ἐσκυψε στὴν ἐργασία του, μὲ τὴν ἀπόλυτη πεποίθησι, πῶς ἡ περιέργειά του γιὰ τὴ Γυναῖκα ἱκανοποιήθη !...

—*

Ἄρχισε νὰ γράφῃ : «Πανταχοῦ τῆς γῆς, ἔνθα ἀγωνιώσα ἡ ψυχὴ προσπαθεῖ νὰ διευκρινήσῃ τὸ ἀλγεινὸν μυστήριον τῆς ὑπάρξεως...» Ἐξασκολούθησε νὰ γράφῃ. Τὸ θέμα ἔβγαине γαϊτάνι κί ἐγέμιζε φύλλα.

Τέλος ἐκουράστη... Ἄρχισε νὰ αἰσιάνεται καὶ τὴν πείνα.

— Μὰ τί ;... δὲ θὰ φᾶμ ὀπόψε ; !

Κ' ἐστράφη νὰ ξυπνήσῃ τὴ γρηά.

— Μπᾶ !

Ἡ λάμπα καθὼς ἦταν τοποθετημένη, ἔρριχνε τὴ σκιά τῆς κούκλας, ἀντίκρου στὸν τοῖχο, μεγάλη... στὸ μέγεθος ἀκριβῶς μιᾶς γυναίκας.

Ἐκύτταξε τὴν κομψὴ σκιά, κ' εὔρισκε, πῶς ἂν ἡ κούκλα δὲν ἦταν παρὰ «ἓνα ψεύτικο, ἀσήμαντο γυαλένιο πραγματάκι» ἡ σκιά ποῦ ἔρριχνε ἦταν «τέλεια... σκιά πραγματικῆς γυναίκας ! !»

— Ἀπαράλλαχτι σὰ νὰ ἴνε μιᾶς γυναίκας ποῦ στέκει πίσω μου... καὶ ποῦ θέλει, μὰ διατάζει νὰ προχωρήσῃ... !

Μι' ἀσώματη πνὴ ἀέρα ἐσάλεψε τὰ φουστάνια τῆς κούκλας, καί, ἡ σκιά, ἄρχισε νὰ ζωντανεύῃ.

— Ἐμπρός... ἔμπρός ὠμορφὴ μου κοπέλλα !... θέλεις ἓνα βιβλίον ; !... ἓνα ρωμάντισσο... κρύμας ποῦ δὲν ἔχω τέτοιο πρᾶγμα στὰ ράφια μου... εἶμαι ἀπελπισμένος ποῦ δὲν ἔχω...

Θυμόταν τὴ νόστιμη κουβερνάντα, ποῦ εἶχε ἀνέβῃ μιὰ μέρα νὰ τοῦ ζητήσῃ ἓνα ρωμάντισσο... Ἀπὸ τότες, καμμιά κομψὴ σιλουέτα δὲν εἶχε πέσο' ἐκεῖ μέσα.

Ὁ Σοφὸς ἔσπρωξε τὸν ἑαυτοῦ του σ' ἓνα παράξενο παιγνίδι ! ! Ἐπάτησε τὸ περιστροφικὸ ἐπίπεδο μιᾶς Ρολέττας... Ὅλες του οἱ αἰσθήσεις τὸν ὑπερετοῦσαν σερνάμενες ἀπὸ τὴ δύναμι τῆς περιστροφῆς ! !

— Ἐμπρός... ἔμπρός, ἐλάτε... Ἡ παραμιά μου... ; Μὴ φοβᾶσαι, δὲ θὰ ξυπνήσῃ ἡ παραμιά μου... κ' ἐστράφη στὴ γρηά ποῦ κοιμώτανε βαθειά.

Ἰσα με νὰ γυρίσῃ, ἡ σκιά ἐνσαρκωμένη, ἔστεκε ἀπέναντί του ροδοκόκκινη χαμογελοῦσα γυναῖκα, καὶ μὲ κᾶτι στήθη, ποῦ πετοῦσαν σὰ γρόνθοι !

— Κάθησε ἔδω... κάθησε ἔδω... Τί; φοβᾶσαι τὴ σκόνη ;... Φοβᾶσαι καὶ τὰ ποντίκια... Τὰ ποντίκια ἐδῶ μέσα τρῶνε τὰ δέρματα τῶν βιβλίων μόνον... Μὰ γιατί δὲ μιλάς ;... «Μιλάς καὶ δὲ σ' ἀκούω ;» Πῶς γίνεται... ; λὲς νὰ κουφάθηκα ; !... Δὲν ἀκούω οὔτε τὸ χτύπημα

τοῦ ρωλοιοῦ!... ἐκτὸς ἂν σταμάτησε ... Μὰ γιατί νὰ σταματήση ...; Δουλεύει τόσα χρόνια, εἶνε γερὸ ρωλόγι ... Τὸ πρῶτ' ἀνέβηκα καὶ τοῦ 'κοπα τὸν κοῦκο ποῦ μ' ἐνοχλοῦσε πάντα ... Δὲν τοῦ 'κανα τίποτις γιὰ νὰ σταματήση ... Χί! χί! χί! γελᾶς κατεργάρα, ποῦ τοῦ 'βγαλα τὸν κοῦκο ποῦ μ' ἐνοχλοῦσε ... ᾤ! μὴ κοροῖδεύεις χρειάζε-ται ἡσυχία ... ἀπόλυτη ἡσυχία ... Πῶς τὸ 'παθα νὰ κουφαθῶ; ! γιατί εἶμαι κουφὸς ἀφοῦ δὲν ἀκούω τὸ ροχαλητὸ τῆς παραμάνας μου ... Γελᾶς ...! Μὰ εἶνε ποιὸ φυσικὸ νὰ κουφαθῶ, παρὰ νὰ μὴ ροχαλιῆ ἡ παραμάνη ... ᾤ! τὶ ὥραϊα ποῦ μυρίζεις! ... τί μυροδικὸ μεταχειρίζεσαι, γιὰ νὰ φέρω καὶ στὴν παραμάνη μου ἓνα μπουκαλάκι; —Τί; ... «Ἄν ἔφαγα κεράσια;!» ᾤ! ... ᾤ! ... διάβολο καὶ πέρασε ἡ ἐποχὴ. Ἀκόμα λίγες μέρες καὶ θὰ λείψουν. Μὰ γιατί γελᾶς; ... Οὔτε καῦσιᾶ δὲν ἔφαγα ... καὶ νὰ 'δῆς ..., ὅσο ἦταν ἐποχὴ δὲν τὰ σκέφτηκα ... τώρα τὰ ὀρεγοῦμαι ... Καὶ μὲ μιὰ λιχουδιά ...! — «Ἄν 'πῆρα γυναῖκα;!» ... ᾤ! ... ᾤ! ... ὅταν εἶμουνα νέος ἐδιάβαζα ... κατόπι, ἀσπρογαλιάσαν τὰ μαλλιά μου ἐνῶ ἔγραφα ... Μὰ γιατί γελᾶς! ... ᾤ! τσακίνα, κατάλαβα τὸ νόημά σου! ... «Θὰ πάθω ὅπως μὲ τὰ καῦσιᾶ;!» — Τί; ... «Μᾶρωτᾶς, ἂν χόρευα τουλάχιστο;!» ... Ποτές μου! ... Κάποτες περνώντας ἀπὸ 'να χοροδιδασκαλεῖο, ἔσκυπα ἀπὸ τὴν πόρτα κ' εἶδα πολλοὺς νὰ χορεύουν, σφίγγον-τας στὴν ἀγκάλη τους ἀπὸ μιὰ γυναῖκα ... Δὲ ξέρω ... μὰ μοῦ φάνηκε πῶς ὁ καθένας κρατοῦσε κάτω ἀπὸ μεταξωτὸ φουστάνι, κ' ἀπὸ 'να σκέλεθρο! ... Καὶ μοῦ φάνηκε πῶς ἄκουσα πάνω ἀπὸ τὴ μουσική, τὸ κρᾶκ-κράκ, τῶν κοκκάλω! ... —Τί; ... «Ἄν ἔχω 'δῆ γυναῖκα γυμνή;!» ...

'Ἐνοιωθε τὸ κεφάλι τοῦ βαρῦ ... κ' ἔσκυψε κ' ἀκούμπησε τὶς ἀγκόνες τοῦ σταῖ γόνατα καὶ τὸ στήριξε στὶς παλάμες του—εἶτανε στὴ στάσι ποῦ τὸν γελοιογραφοῦσαν συχνά.

— Μὰ γιατί ἐπιμένεις! ... Καλά! ... Λοιπόν ... Μάλιστα, ... εἶδα μιὰ γυναῖκα γυμνή! ... — ᾤ! ... δὲν εἶμαι ψεύτης ... εἶδα κ' ἄγχιζα ... — «Εἶμαι ψεύτης καὶ συκοφάντης;!» ... Πῶς μπορεῖς νὰ λὲς αὐτό; ! — «Εἶδα μόνο μιὰ γυαλένια κούκλα;» ... Πῶς τὸ ξέρεις σὺ αὐτό;! ... —Τί ἄλλο ξέρεις; ... Τί ἄλλο μπορεῖς νὰ ξέρης ἐσὺ γιὰ 'μένα;! ... «Γιὰ νὰ γράψω μιὰ σελίδα κυττάζω σὲ δέκα βιβλία;!» ... Λὲς πῶς εἶμαι ἕνας «Ἐπιτήδειος λογοκλόπος;!» ... Μ' ἂν προτάξω τὸ ὑ βιβλίον μου κατ' ἄλογον τῶν πηγῶν ἐξ ὧν εἰρηνίσθη; ... Πῶς; ! «Νὰ μελετῶ τὴ ζωὴ ποῦ δὲν εἶνε χρεῖα ν' ἀναφέρω τὶς πηγὰς ἐξ ὧν εἰρηνίζομαι;» ... Μὰ δὲ θὰ 'πρεπε νὰ περῶ ἀνάμεσα ἀπὸ φλόγες; ... «ᾤ!;» — Γιατί γελᾶς; ... «Φοβᾶμαι τὸ μπαμπούλα;» ... Μὰ γιὰ ποιὸ μπαμπούλα λὲς; .. — Τί; ... «Τοὺς μπαμπούληδες ποῦ φοβερίζουν τὰ παιδιὰ πῶς εἶνε κ' ἀπὸ 'νας σὲ κάθε γωνιὰ δρόμου;!» ... Τί; ... Μᾶρωτᾶς ἂν θέλω νὰ γίνουμε φίλοι; ... «Μὲ μιὰ συμφωνία;!» ... Ποιὰ! ... «Νὰ πάψω νὰ κατακρίνω τὴ Ζωὴ;» ... Καὶ τί ἄλλο ἀκόμα; ... «Νὰ ρουφᾶμε μ' ἐμπιστοσύνη ἀπ' ὅλη τὴ ζωὴ, κ' ὄχι μόνο ἀπὸ τὴ μπουτιλιαρισμένῃ; ... —Μὰ ... ἡ μπουτιλιαρισμένη ... εἶνε ἐγγυημένη ... καὶ σφραγισμένη μ' ἐτικέτες ποῦ πιστοποιοῦν τὸ ἀκίνδυνον τῆς χρήσεως! ... —Τί ... Τί; ... ! «Κάτω οἱ ἐτικέτες; ... Κάτω οἱ κονσέρβες;!» ... ᾤ! ... ᾤ! ... ᾤ! ... Ἐγὼ

θά βγενα ἀπὸ δῶ μέσα ἂν τυπώνονταν κάμποσες χιλιάδες εἰκίκετες με τὴ λέξι «πορνοστάσιον» καὶ νὰ καρφωθοῦν ὅπου δεῖ...—Γιατὶ γελᾷς ;... Γιατὶ γελᾷς ; ! ... Τάχα μπορεῖ νὰ ξέρη κανεὶς ποῦ μπαίνει ; !... Μιὰ φορὰ, τ' ἀποφάσισα νὰ γνωρίσω κ' ἐγὼ τὸν κόσμον. Εἶμωνα νέος. Παρακάλεσα ἕνα φίλον μου ποῦ τὸν ἄκουα νὰ λήη συχνὰ γιὰ τὶς καλῆς συναναστροφῆς τῶν τίμιω σπιτιῶ, νὰ με πιάσῃ σ' ἕνα ἀπ' αὐτά !... Μοῦ ὑπεσχέθη πῶς θὰ με σύστηνε σὲ μιᾶς Κοντέσας ... Ἔδωσα τὴ μαύρη μου φορεσιὰ στὸ σιδερωτήριον, ἐδιάβασα τὸ βιβλίον τῆς καλῆς συμπεριφορᾶς κ' ἀγόρασα γάντια καὶ γαλόσες. Ἦλθε στὴν ὠρισμένην ὥρα μαζί με δύο τρεῖς ἄλλους ... Μόλις με εἶδαν ἄρχισαν νὰ γελοῦν ! «Δὲ φορᾶνε γαλόσες ... δὲν εἶναι τῆς μόδας ...» λένε !... «Μὰ πῶς νὰ μπῶ με λασπομένα παπούτσια στῆς κυρίας Κομήσεως !...» ... Ἐφτάσαμε στὸ σπῆτι. Φέγγανε στὴν εἴσοδον δύο μεγάλοι θαμποὶ γλόμποι. Μπήκαμε κ' ἔβγαλα τῆς γαλόσες ... «Βλέπεις ἀρχοντιά ; !» μοῦ λέγει ἕνας ... «Ναί ... κ' ἀέρας ἀριστοκρατικὸς» εἶπα ... Βγήκε ἀπὸ μιὰ πλάγια πόρτα, μιὰ μεσόκοπη κυρία, ντυμένη ὀλόμαυρο νταντελένιο φόρεμα. Μᾶς δέχτη με μεγάλην εὐγένεια ... «Ν' ἀναβοῦμε ἀπάνω» εἶπε καὶ μᾶς ὠδήγησε σὲ μιὰ στρωμένη σκάλα. Ἐπέμενε ν' ἀνέβω πρῶτος, καὶ ὑπεχώρησα, καθὼς παραγγέλει τὸ βιβλίον τῆς καλῆς συμπεριφορᾶς ... Ὅταν ἀνεβήκαμε κάμποσα σκαλιά, ... ἦ ... κυρία ... Κοντέσσα ... μοῦ 'κανε ἀπὸ πίσω μιὰν αἰσχυρὴ χειρόνομία !... Τὴν ἴδια στιγμή πρόβυλαν στὴ σκάλα κάτι ξετραχειλισμένα γύναια ... Κατάλαβα ἀμέσως ποῦ με παρῆσαν, κ' ἐτρόπην εἰς φυγὴν φωνάζοντας ... «Διαφθορεῖς τῆς κοινωνίας !!» ... Πίσω μου ἀντηχοῦσαν τὰ χάχανα ... ἄφησα ἐκεῖ καὶ τὶς γαλόσες

Ὁ Σοφὸς ἀποκοιμήθη.

Ἀπὸ τὴ ψευδαἰσθησι πέρασε στ' ὄνειρον... σ' ἕνα γλυκύτατον ὄνειρον, ποῦ τίποτα δὲν τοῦ ἐναντιόνωνταν στὰ δικαιώματα τῆς ψυχῆς καὶ τῆς σάρκας του.

Ἡ κερά-Στυλιανὴ ξύπνισε.

— Δὲ θὰ φάμε... ; !

Ὁ Σοφὸς τινάχθη ἀπὸ τὸ κάθισμά του. Ξυπνοῦσε κ' αὐτὸς ἀπὸ τὸν διπλὸν ὕπνον του.

— Σοστ !... ἔκαμε, κ' ἔκλεισε τὰ μάτια φέροντας καὶ τὶς παλάμες στὸ πρόσωπό του γιὰ νὰ κρατήσῃ ἀκόμα λίγες στιγμὲς τ' ὄνειρον.

Ἄφησε τὸν λογισμό του νὰ τρέξῃ, μὰ δὲ μπόρεσε, (σὰν τὸ ζαρκάδι νὰ βρεῖ τὰ ἴδια του ἀχνάρια ποῦ βγάζουν στὴ γνώριμη δροσερὴ πηγὴ) καὶ νὰ ξαναβυθιστῇ στὸ γλυκὸ ὄνειρον, κ' ἀβυσσόδονταν σιγὰ σιγὰ σ' ἕνα σκοτάδι ποῦ μέσα γυάλιζαν τὰ μάτια τῆς γλαύκας του.

Ἄνοιξε τὰ μάτια του, καὶ κύτταξε ὀλόγυρα στὸ κατάκλειστο γραφεῖο.

Είδε αντίκρυ στὸν τοῖχο τὴ σκιά, καὶ πλαΐ του, στὸ πραπέζι τὴν κουκλίτσα. Είδε τὴν παραμάνα του, τὴ νεκροκεφαλὴ καὶ τὸ συλλογισμένο πουλί!

Τὸ ὄνειρο ἐλησημονήθη ἀμέσως... θυμόταν μόνο τὶς εἰρωνίες τῆς κυβερνάντας.

Αἰσθάνονταν σὰν ντροπιασμένοι, σὰν ἐξευτελισμένοι, κι' ἐχρειάσθη νὰ περάσουν μερικὲς στιγμὲς γιὰ νὰ μπῆ σὲ μιὰ ὠρὴ συναίσθησι πῶς οἱ φοβερὲς εἰρωνίες ποῦ τὸν χτυποῦσαν ἀλύπητα, βγένανε... ξεπετιῶνταν ἀπὸ τὸν ἴδιον.

Κατάλαβε πῶς βρισκόνταν σὲ μιὰ κρίσι.

Αἰσθάνονταν τὴν καρδιά του νὰ ξανοίγῃ στὴ ζεστασιά μιᾶς ἀλήθειας,— ποῦ καλλιεργοῦσε γύρω του ἀσώματος ἐκεῖ μέσα ὁ Ζωγράφος—καὶ νὰ παλαίη ἀπελπισμένα μὲ τὸ λογικὸ του.

Μέσα σ' ἓν ἀσήμαντο διάστημα ὥρας, εἶχε στιγμὲς ποῦ τοῦ φαίνονταν πῶς, διχάζονταν, σὲ δυό, ποῦ κυτταζόντουσαν ἀπὸ μακρυνά, περιφρονητικά, ἀπειλόντας νὰ πατήσῃ ὁ ἓνας τὸν ἄλλον σ' ἓνα χοντροὸ βιβλίο καὶ νὰ τόνε χῶσῃ στὸ ράφι... κι' ὁ ἄλλος, νὰ πετάξῃ τὸν ἄλλον ἔξω... νὰ πάη παρέα μὲ τὸν... ἀληθῆριο φίλο του, τὸν ζωγράφο τῶν γυμνῶ σωμάτων καὶ τῶν ἠλιολοιουσμένων τοποθεσιῶν! Καὶ πιανόντουσαν σ' ἓνα κανυὰ ψευτίζοντας ὁ ἓνας τὸν ἄλλον... καὶ κεῖ π' ὄρμούσανε νὰ χτυπηθοῦν... ἐνώνουνταν πάλι σὲ ἓνα γιὰ νὰ πολεμήσουν τὸν ξένο.....

✱

— Ὑποβολή... βέβαια ὑποβολή. Σκέφτεται τώρα ὁ Σοφός... Δὲν εἶνε τίποτα... ὑπάρχουν « π λ ε ἰ σ τ α ὄ σ α π α ρ α δ ε ἰ γ μ α τ α »... Κι' ἀνοίξε ἓνα χοντροὸ χρυσοδεμένο βιβλίο... Τὶ ἄλλο μπορούσε νὰ εἶναι;!... μεταφυσική;... ἐπίδρασις λοιπὸν... ἔξωτερικὴ ἐπίδρασις...!... Ὁχι δά... Ὁχι δά...!!

— Μὰ δὲ θὰ φάμ' ἀπόψε;! ξανά 'πε ἡ γορά.

— Μὰ στάσου, λοιπὸ μιὰ στιγμὴ!.. Κ' ἐγύριζε τὶς σελίδες τοῦ βιβλίου...

Αἰστάνθηκε πάλι τὴν ἀσώματη παρουσία τοῦ Ζωγράφου, καὶ τ' ἄφωνα του λόγια κυλοῦσαν στὸ μυαλό του... σκληρὰ... ξάστερα... ἐντυπωτικά!

Τοῦ ἔδειχνε τώρα τὸ κλειστὸ παράθυρο καὶ τοῦ ἔλεγε:

— « Τὸ παραθύρι αὐτό,... νά! τόσο δά, νὰ τ' ἀνοίξης καὶ νὰ δῆς πῶς θὰ χυμῆξῃ ἐδῶ μέσα ὅλος ὁ κῆπος. Τῆς γειτονιάς, κι' ὅλης τῆς πόλις ἢ χαρά. Ὁ οὐρανός, ὅλος ὁ κόσμος... Ναι!»

— Ἀνοίξε, κερά-Στυλιανή, τὸ παράθυρο... νὰ μπῆ λίγος ἀέρας... καλὸς εἶνε λίγος ἀέρας... ἔ; Κλείσε πρῶτα τὴν πόρτα νὰ μὴ σχηματιστῇ ρεῦμα... εἶνε επικίνδυνο τὸ ρεῦμα... Ἐ;... Βάλε καὶ τὴ λάμπα παράμερα νὰ μὴ τήνε σβύσῃ ὁ ἀέρας... Ἐτσι... Ἄ στὴν ὁργή!!...

Χύμῆξε ὁ ἀέρας—ποῦ παραμονεύει πάντα ἔξω ἀπὸ τὰ κλειστὰ παραθυρόφυλλα—καὶ σὰ γὰ ἦταν ὁ ἀκριβότερός του σκοπὸς πῆγε ἴσα στὶς χλωμὲς σελίδες καὶ τὶς τίναξε μακρυνά.

— Ἄ! στήν ὀργή!.....
κι' ἡ Στυλιανή, ἔσκυψε στό πάτωμα, σά νά μὴ ἦτανε νά ση-
κωθῆ πειὰ καὶ σερνάμενη ἀπὸ γωνιὰ σὲ γωνιὰ περιμάζεψε τὶς σκορ-
πισμένες σελίδες.

— Ἄ! στήν ὀργή.....
κι' ὁ φιλόσοφος τὶς πάτησε μὲ τὴ νεκροκεφαλὴ.
Τὸ ἀεράκι χώθηκε ἀνάμεσά της καὶ τῷ σελίδων σὰ λοστός, προσ-
παθώντας νά τήνε τινάξῃ.

Τώρα, ἀντιλήφθη, πῶς μὲ τὸ ἀεράκι μπῆκε στό σκυθρωπὸ γρα-
φεῖο καὶ ἡ ἀναπνοὴ τοῦ κήπου.

— ὦχ, μυρουδιά!

Ἡ Στυλιανὴ τοῦ ὄριξε μιὰ λοξὴ ματιὰ, καὶ μὲ τὴ κακία ποῦ
ἔχουν πάντα οἱ μισεροί, ἀνοῖξε τὴν πόρτα νά βγῇ.

— Ἀνάθεμα!

Μὲ τ' ἀνοίγμα τῆς πόρτας, σχηματίστη ἓνα ρεῦμα—μι' ἀληθι-
νὴ καταγίδα γιὰ τὴν κοιμισμένην ἀτμόσφαιρα τοῦ γραφείου—ποῦ
ἔσβυσε τὴ λάμπα, ἄρπαξε τὴ νεκροκεφαλὴ, καὶ σκόρπισε στό πάτωμα
τὰ χειρόγραφα τῆς θλιβερῆς φιλοσοφίας.

— Ἀνάθεμα! εἶπε κ' ἡ γρηά.

— «Εἶμαι ἡ καταγίδα ποῦ κυλόντας τὶς πλάκες, καθαρῶς τὸν
μολυσμένον ἀέρα τῶν τάφων.»

— Μοῦ μίλησες ἀφέντη;

— Κλεῖσε τὴ θύρα.

Ἐκλείσε γρήγορα τὴν πόρτα, κ' ἔπεσε στό πάτωμα πάλε, βαρεῖα
σὰ μιὰ γρηά ἀρχοῦδα, καὶ σερνάμενη ἀπὸ γωνιὰ σὲ γωνιὰ ἐμάζεψε
τὶς σελίδες τῆς θλιβερῆς φιλοσοφίας.

Ἀπὸ τὸ παράθυρο—ποῦ διαπλάτωσε τώρα— χύθηκε ἐν' ἀση-
μένιο ποτάμι στό πάτωμα, ποῦ πῆρε κι' ὅλας τὸν ἀντικυρῶν τοῖχο
τραβόντας κατὰ τὸ ταβάνι μὲ ὀλοφάνερη διάθεσι νὰ πλημμυρίσῃ
πέρα-πέρα τὴν κάμαρα. Μιὰ ἄχνα σὰν ἀσημόσκονι σηκωνότανε ὀλο-
ἓνα κ' ἔπιγε τοὺς ἴσκιους ἢ κυνηγώντας τοὺς ἀπόκλειε στὶς φω-
ληές τους—στὶς κόχες τῶ σάπιω ραφιῶν μὲ τὰ πολλὰ βιβλία.

Τὸ ἀεράκι ἐφουσοῦσε φέροντας ὅλα τὰ ἀπολυμαντικὰ κι' ὅλα τὰ
βάλσαμα στοιχεῖα.

Ἔκαμε τὸ σκοπὸ του.

Ὁ στεκάμενος ἀέρας, καὶ τὰ πολλὰ φαντάσματα ἔφυγαν ἀπὸ τὸ
παράθυρο, καὶ μιὰ ἀπαλὴ μουσικὴ—τελευταῖα ἠχητικὰ στεφάνια μα-
κροῦ βιολιοῦ—ἔδοιοῦσαν τὴν νέαν ἀτμόσφαιρα.

Ἀπὸ τὴ γειτονικὴ πανσιόνα, ἤλθαν μερικὲς νότες, ποῦ τέλειω-
σαν σ' ἓνα καθάριο λαρυγγισμό, καὶ τότε δέχτηκε τὸ κλειστὸ γρα-
φεῖο, σὰ νά ἦτανε μιὰ τραπεζαρία, καὶ τὰ βαρεῖα ράφια του, μὲ τὰ
σαρακοφαγωμένα βιβλία, νὰ ἦταν τόσες καρδένιες ἐταζέρες, γεμάτες
κρουσταλλίνα ποτήρια.

— Μπράβο!... Φωνή! ἀηδόνι! σκέφτη, καὶ κατάλαβε, πῶς
ἦταν ἡ πρωταγωνίστρια τοῦ Ἑλληνικοῦ μελοδράματος, ποῦ εἶδε τὸ
πρωτὶ στὶς τοιχοκολλημένες τὶς μεγάλες λιθογραφίες μὲ τὸ ἀποπλη-
χτικὸ κεφάλι καὶ τὸ φοβερὸ στήθος, καὶ πρόβρενε τὴ φωνὴ της γιὰ
τὸ ἀποψινὸ κονσέρτο.

Ἐσηκώθη κι' ἐπλησίασε στὸ παραθύρο. Κάτω, ὁ κῆπος ἀγρου-
πνοῦσε στὴν ἀνοιξιάτικη βραδυά, καὶ πέρα πέρα ἢ πόλι μὲ τὴ
σαββατοβραδυὴ τῆς διάθεσι. Σχεδὸν—ἐκεῖ ἀπὸ τὸ ὕψος τοῦ τετρα-
πατου σπιτιοῦ—βρίσκονταν ἀπάνω ἀπὸ τὴ πλατεῖα, ποῦ σὰ μιὰ
δεξαμενὴ φωτινοῦ συντριβανοῦ ἔρρεε στὴν πόλι ἀπὸ τοὺς δρόμους
ποῦ ἦταν οἱ ἀνοιχτοὶ κρουνοὶ ποῦ μοιράζονταν τὸ φῶς. Ὅλογυρα
οἱ πόρτες, τὰ παραθύρα καὶ οἱ φωτινὲς ἐπιγραφὰς τῶν καφενειῶ
καὶ τῶν λογῖς διασκεδαστικῶν κέντρων, κι' ἀκόμα τὰ παραθυράκια
τῶν πειρὸ ἀπόμακρων σπιτιῶν, φαινόντουσαν σὰ μαργαρίτες τοῦ
ἀφροῦ τοῦ φωτινοῦ συντριβανοῦ.

Ἐνα πλῆθος παιδιὰ, ποῦ ἄκουσαν ἀπὸ ἄνωρὶς τὸ δάσκαλό τους
νὰ λέη πῶς αὔριο ξημερώνει Κυριακὴ ἔτρεχαν χαρούμενα ξέγνια-
στα πίσω ἀπὸ γυναῖκες καὶ ἄντρες ποῦ κυκλοφοροῦσαν ἀλαφριοὶ
κ' εὐτυχησμένοι λὲς κι' ἀπόψε, βγάζοντας τὸ φύλλο τοῦ ἡμερολογίου
τους εἶδαν μὲ θεοχάρακτη γραφὴ κάτω ἀπὸ τὸ συνειθισμένο: Ἐξ
ἡμέρας ἔργᾶ... τῆ δὲ ἔβδόμη τῆ ἡμέρα Σάββατα Κυ-
ρίῳ τῷ Θεῷ σου, τὴν ὑπόσχεσι: πῶς ἀπὸ τὴν ἐρχόμενη ἴβδο-
μάδα δὲ θὰ γίνεταί σπατάλη τόσοσὺ κόπου καὶ τόσοσὺ ἰδρωτὰ γιὰ νὰ
φραγθῆ τὸ ψομί.

Τὸ φῶς ἐπερνοῦσε κάτου ἀπὸ τὰ σκέλια καὶ τὶς ἀμασχάλες τῶν
ἀνθρώπων, καὶ τοὺς χάριζε τὸ φλόγινο περίγραμμα ποῦ δείχνουν οἱ
παλάμες σὰν ἀπλώνουν τεντομένες ἄμπρὸς στὴ λαμπαδόγλωσσα, καὶ
κάθε κίνησί τους ἔσχιζε τὴ φωτοπλημμύρα, καὶ σχηματίζονταν
γύρω τους στεφάνια, κύκλοι φωτινοί.

— Ψάγια... ψαράκια ποῦ κολυμπᾶνε σκλαβομένα σὲ μιὰ
γιάλια, ποῦ τὴν περᾶ ἕνα δυνατὸ φῶς. Σκέρτηκε ὁ βιβλιοχάφτας
προσπαθῶντας ν' ἀρνηθῆ τὴ ζωὴ ποῦ ἔβλεπε.

— Ὅσο γιὰ τὴ γυναῖκα... τὴ σκιὰ τῆς γυναίκας... καὶ γύρισε
πίσω.

Εἶδε τὴν παραμίνα του —πλακομύτα, κοντή, χοντρή, κωμικὴ
σιλουέτα μέσα στὸ φεγγάρι— κρατῶντας πᾶνω ἀπὸ τὰ χειρόγραφα
τῆς «Ἄπορίας» του τὴν κέρα. — Ἡ χυδαιότερη παροδία τοῦ
Ἄμλετ!

— Ἐσπασε... ράγισε!..., καὶ χτυποῦσε τὸ κρανίον μὲ τὸν κόν-
τυλο τοῦ ξεροῦ τῆς δαχτύλου. Εἶνε πολὺ ἀλαφριὸ πρόμαμα γιὰ νὰ
πατάη κανεὶς τὰ χαρτιά, εἶπε, ἀποθέτοντας τὸ σύγγραμμα καὶ τὴν
κέρα στὸ γραφεῖο.

— Ναι!... φαίνεται!... ὅταν ἀνοίγει τὸ παραθύρο δὲ μπορεῖ νὰ
πατάη τὰ χαρτιά... Νὰ τὴ γεμίσομε μολύβι.

— Κερί..., εἶπε ἡ γοητὰ. Κερί γιὰ λιβάνι.

— Κατράμι...

— Κατράμι;! Χριστὸς καὶ Παναγία!

— Κατράμι... ναι κατράμι, πεισματεύει ὁ Σοφός... καὶ γελᾷ
στὰ μούτρα τῆς γοητᾶς.

Ἡ γοητὰ περᾶχτηκε καὶ τότε κύτταξε μ' ἕνα τρόπο θυμωμένον
καὶ γουρσουζικο.

- Τί ; με κοροϊδεύεις ; ! !
 — Τί άστειά ! τί άστειά !... και γελά απ' όλη του την καρδιά.
 — Ένας αντίχριστος ! Ένας σατανάς που θέλει να βάλη καρτάμι στο λείψανο ! Έκαμε ή γρηά κ' έγειρε στον καναπέ.

·*·

Ό Σοφός εκάθισε στο γραφείο του κ' έβλεπε έξω από τó άνοιχτό παράθυρο. — Άνοιχτό στον Ουρανό.

Θυμάται :

Μιά φορά — ήτανε μικρός, μόλις δώδεκα-δεκατριών χρονών — την παραμονή κάποιας εθνικής γιορτής, είδε από 'νωρίς που έτοιμάζονταν μεγάλη φωταφία. — Άρώτησε τή μητέρα του αν θα τον άφινε να κατέβη στη πλατεία τή νύχτα. — Του είπε «Ναι» — «Ναι ή θελήση να κατέβη κ' ή παραμύνα.» — «Δέν κάνει να πάω μόνος ;» — «Μπᾶ... πά ! πά !!» — Η μητέρα του έξάρτησε τή διασκέδασί του από τή Στυλιανή ! — Δέ θα διασκεδάση. — Είξερε πώς ή μισηρή φοβότανε τίς γιορτές καθώς ό διάβολος τó σταυρό. — Φοβότανε τó φώς και τόν κόσμο, γιατί όπου περνούσε τήνε βλέπανε και γελούσανε... τήν κοροϊδευαν για τήν ασκήμια της. — Και τή νύχτα εκείνη, κάθισε κ' έβλεπε τή φωταφία από ψηλά, από τούτο τó παράθυρο ...

Ήτανε τόσο ζωηρή ή θύμησι κείνης τής νύχτας κ' ήτανε τόσο όμοια με τήν άποψινή που συγχιστίκανε τέλεια !

— Ά ! ή Σκιά ! ;...

Και γυρίζει να δῆ τήν ώραία σκιά : μα βλέπει στη θέσι της, άπλωμένο τó άσημένιο πανό του φεγγαριού και τή γρηά μισοκοιμισμένη πλάι.

— Μιά λάμπα. — κοντή, χοντρή και πλακομύτα — δέν μ' άφίνει να κατέβω στην πλατεία, στη γιορτή..., έσβυσε και τή σκιά της ώραίας Κυρίας μ' ένα σφουγγάρι βουτηγμένο στο φεγγάρι... Τί ; !..

Ή κουκλίτσα είνε εκεί... Και ή λάμπα είνε εκεί — πέρα σβυστή...

Βλέπει και τή μπαλσαμομένη γλαύκα πλάι σέ μιὰ παράξενη στάσι!..

— Μπᾶ!... Μπᾶ!!

Ό άέρας είχε ξεκαρφώσει πρò όλίγου τó ένα συρματένιο πόδι από τή στρογγυλή βάσι, και τó σοφό πουλί έγερνε πρòς τó άνοιχτό παράθυρο, σά μιὰ γεροντοκόρη λιγομένη με τó φεγγάρι.

— Μπᾶ! Μπᾶ! ! Η γλαύκα μου έγινε ρομαντική ; !... Μή χειρότερα !... κ' έστράφη πρòς τὰ ράφια τῶ βιβλίον.

Ή άσημμένα άχνα τὰ σκέταζε κ' έκαμνε τὰ όρια του γραφείου άπροσδιόριστα.

Ήσηκώθη κ' έπέιγε στο παράθυρο.

— Δέ θα φάμ' άπόψε ; ! λέει ή γρηά θυμωμένη άκόμα και με τόνον βαριεστισιᾶς.

— Κύττα παραμύνα !... Τί ώραίο που είνε τó φεγγάρι !... Αύριο, από τούτο τó παράθυρο, θα 'δούμε... και τόν ήλιο...

Ήσωνυε πάλι έξω.

Ό κήπος, άγρυπνούσε άκόμη. Είχε με τó άνοιξιάτικο άεράκι, δοσοληψίες ! Ήπερνε δροσιά κ' έδινε μυρουδιές.

Ἡ πλατεῖα ἀκόμη ἦταν ἀστείρευτο φωτινὸ συντριβάνι καὶ στὰ τριγωνὰ χτήρια τὰ παράθυρα οἱ πόρτες κ' οἱ φωτινὲς ἐπιγραφὲς φαινόντουσαν πάντα σὰ μαργαρίτες τοῦ φωτινοῦ ἀφροῦ καὶ μονάχα τὰ παραθυράκια τῶν ἀπόκεντρων συνοικιῶν, σβύναν ὀλοένα, λὲς καὶ τὸ κάθε καλὸ παλληγάρι ποῦ νυχτοπερπατεῖ τ' ἀνοιξιὰτικα σαββατόβραδα, διαλέγει κ' ἀπὸ ἴνα μαργαρίτη γιὰ μπρελόκ τῆς ἀλυσσίδας του.

Τὸ ἀνθρώπινο πλῆθος κυκλοφοροῦσε στὴν πλατεῖα καὶ στοὺς κεντροικοὺς δρόμους.

Μιὰ περιστροφικὴ φωτινὴ ρεκλάμα κινηματογράφου ἐμάζευε τοὺς περισσότερους, κ' ἀπὸ μακρυνά, ἀκούονταν μιὰ γλυκειὰ μουσικὴ ποῦ τραβοῦσε τοὺς λοιποὺς μὲ τὸ μέρος της.

Τώρα τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ, μουσκεμμένο ἀπὸ μιὰν ἐλαφροῖα νοτιὰ στεκότανε πάνω ἀπὸ τὸ φῶς τῶν ἠλεκτροικῶν, κ' ἔδιναν τὴν ἐντύπωσι μᾶς θαυμασίας θαλασσοποντισμένης πολιτείας, ποῦ ἐξακολουθοῦσε νὰ ζῆ καὶ νὰ γιορτάζῃ κάτω ἀπὸ τὰ νερά!

Ὁ σοφὸς τόσο παρεσύρθη ἀπὸ τὴν ἐντύπωσι αὐτὴ ποῦ φαντάστη πῶς ἀπὸ τὴν πρύμνα καραβιοῦ ἔβλεπε κάτω ἀπὸ τὴν καρῖνα, μέσα στὰ καθαρὰ νερά τὴν παράξενη ζωὴ!

— Νὰ εἶμουνα βουτηχτής! ... θὰ μπορούσα νὰ κατέβω... Ποιὸς ξέρει κ' ἂν δὲν εἶνε σ' αὐτὴ τὴ πολιτεῖα, κοινὲς γνώσεις οἱ ἀπορίες μου!

Κ' ἔσκυβε ὀλοένα ἀπὸ τὸ παράθυρο.

Μιὰ εὐθυμὴ παρέα ἀπὸ ἄντρες καὶ γυναῖκες ἐπερνοῦσε ἀπὸ πολὺ κοντὰ—σχεδὸν κάτω ἀπὸ τὸ παράθυρό του. — Μιλοῦσαν φωναχτά, ἀστειεύονταν, γελοῦσαν καὶ τραγουδοῦσαν.

Ὁ Σοφὸς ἤρθε σὲ συναίσθησι.

— Διασκεδάζει ὁ κόσμος ...

— Τί ;

— Διασκεδάζει, λέω, ἔξω ὁ κόσμος.

— Ναι ἀφέντη.

— Κ' ἐμεῖς ...!... Δὲ νομίζεις πῶς εἴμαστε κουτοὶ ποῦ καθόμαστε ἴδω μέσα ;

Ἡ κερά Στυλιανὴ τὸν ἀνάβλεψε ἐκπληχτη.

— Δὲ βάνεις τὸ μποξά σου, λέω, νὰ πᾶμε ...κάτω...; Κύττα ὁ κόσμος!... ἐκεῖ θὰ ἴδοῦμε ... θὰ μᾶς τραβίξῃ ἢ μουσικὴ, ἢ θὰ μᾶς τυλίξῃ ἢ φωτινὴ ρεκλάμα ;...

— Τί ἔπαθε; ἀφέντη ;!!